

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(a corporation)

LOUIS BENEDIK, Treasurer

FRANK SAKER, President

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan in izvzemlji nedelj in prenesejo.

Ca celo leta vseki četrti dan Amerika
In Canada
Ca pol leta
Ca šest letaCa New York za celo leta
\$7.00
\$6.00
\$6.00
\$1.00za pol leta
\$6.00
\$5.00
\$5.00\$6.00
\$5.00
\$5.00za celo leta
\$6.00

Subscription yearly \$6.00

Advertisement un agreement

Daneski hram podpis: in ostanki se ne priobrazjuje. Denar naj se blagovati politikanu
in Money Order. Pri sprejetju traga narodnikov prostmo, da se nam tudi pred
nje blagovati namani, da hitrejš nadjemo narodnikov.GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2222

Priseljeniško vprašanje.

V zadnjem zasedanju sedanjega kongresa se je razvnela živahnata debata glede priseljevanja in sredstev, kako bi se dalo rešiti to zadevno mučno vprašanje. Predložene so bile številne predloge, o katerih so razmislili v tozadnem odboru poslanske zbornice, predno bili bile predložene plenarni zbornici in odobritev.

Kot povsem nenevno so naletete radikalne predloge, tukajče se priprusta Evropejci v Združenje države, na večik odpor od strani gotovega elementa med ameriškimi državljanji. Tako je naprimer kongresnik Siegel iz New Yorka ostro nastopil proti namernemu izključenju inozemcev ter dosegel s svojim nastopom toliko, da je bilo sklenjeno pripravljeni izključenje inozemcev za dobo enega leta. Pri tem pa naj bi bilo dovoljeno, da se smijo priseliti stariši in prastarišči naturaliziranih ameriških državljanov, njih bratje v starosti manj kot enoindvajset let in sestre v starosti manj kot šestnajstih let, če so sami ali vdove.

S tem je seveda rečeno, da ne bo priseljevanje omejeno, kajti vsak tukaj naturalizirani državljan bo imel s tem priliko dobiti semkaj svoje ljudi.

Stvar, za katero gre, pa je ta, da se ljudje, ki hočejo dobiti svoje iz starega kraja, pobrigajo ter jim preskrbe prevoz preko morja, še predno bo stopila ta predloga v veljav.

To se najbrže ne bo zgodilo prej, kot bo nastopil novi predsednik Združenih držav in s tem bo tudi dana vsakemu našemu človeku, ki ima svoje v starem kraju, katere hoče spraviti semkaj, prička, da preskrbi tem vse potrebno za prevoz ter jih dobi sen, še predno bodo uveljavljene nove odredbe, ki bodo zelo otežkočile vsaj za kratko dobo priseljevanje v Združene države.

Spošno razpoloženje, ki prevladuje tako v oficijskih kot neoficijskih krogih Amerike in predvsem v ameriški delavski federaciji, ki ima veliko besedo z ozirom na javne zadeve, se glasi, da je treba na vsak način omoliti priseljevanje ter skrčiti število onih, ki bi zamogli pod danimi pogoji delati za majhen denar ter tem poslabšati živiljenjski standard starišč ameriških delavcev.

Ta strah je seveda v gotovem pogledu neupravičen, kajti stvar delavskih plač je prav tako odvisna od principa povraševanja in odjemanja kot so odvisna tudi plače, katere more zahtevati kapitalist za svoje proizvode.

Povsem jasno je, da je povzročila vojna s svojimi posledicami vred akcije, katero mora prenesti z drugimi narodi vred tudi ameriški ter doživeti izgube, ki so povsem naravnava posledica vojne in njenih stroškov.

Bedasto bi bilo domnevati, da bo prišla Amerika iz vojne ne-odskodovanja v brez žrtev, ne giede na one, katere je doprinesla v krvi in denarju, katerega je posodila vojskujočim se evropskim narodom.

Dejstvo, da hoče vlada Združenih držav omejiti priseljevanje ter s tem pomagati tu rojenim in tu naturaliziranim delavcem, mene živo luč na razpoloženje, ki prevladuje med naširšimi sloji ameriškega naroda in vsakdo, ki je zainteresiran pri tem, naj stori ob primernem času svoje korake, da se izogne neprilikam, ki bi ga družače čakale.

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

Rojak Frank Trtnik poroča, da mu je v starem kraju umrla mati Helena Trtnik, rojena v Lanišah. Imela je 83 let. Njen živiljenjski cilj je bil, biti dobra mati svojim otrokom, kateri cilj je dosegla, kar bo vsak pripoznati, kdor jo je osebno poznal.

Mrs. Lesnak na 1551 E. 59. St. je kupila 4 bušilje krompirja od nekega prodajalca na cesti. Ko je zvagal krompir, je pronašla, da manjka 33 funtov. Prebrisanja ženska je hitro poiskala prodajalca ter ga dala zapreti. Dobila je krompirja, kar ga je manjkoval, poleg tega pa je bil prodajalec obsojen na \$25 kazni.

22 krščiteljev prohibicije je bilo aritetiranih v sredo 8. dec. med njimi: Rose Plesch, 3854 St. Clair Ave., Geo. Perkosar, 1721 E. 38. St., Steve Klikovič, 4819 Broadway. Pri Fred Solomonu na 1105 Parkwood Drive so dobili 135 galon žganja, katerega so zaplenili. Solomon trdi, da je to njegova privatna last, toda na sodnih so mu povedali, da imeti za "lastno uporabo" celih 135 galon je malo preveč. Tekom omenjenega dne so bili kaznovani slediči radi prohibicije: Jacob Zibert, 10410 Ignatius Ave., \$100, prepričana za milost, bo slišana 20. dec.; Louis Rataj, 7201 Franklin Ave., \$100, 6dpnjenih \$85, plačal samo \$15; Frank Kralj, F. 39. St., kotliček, kazen \$100, odpomnenih \$50, nadaljnja obrazava 20. dec.; Mike Verhorst, 15557 Saranac Road,

Joliet, Ill.

Dne 1. dec. je umrl 10letni sinček Josip družine Jos. Mežnaršič, 208 Ohio St.

Dne 2. dec. je umrl Charles Murič, brat Mrs. P. Lukanič, 1108 N. Chicago St. Pokojnik je bil star 32 let in je bolhe dalj časa, kadar je prišel in vojne službe.

Dne 2. dec. je ponosel Anton Doviak, ko je na Smith St. poskušal zavrniti svoj avtomobil. Ker pa je bila zavornica pomajkljiva, ga je samodrež na kamn ob cesti podrl ter mu stri nogo, ki so mu jo moralni v bolnišnici odrezati.

Dne 8. dec. je umrl John Černetič, star 33 let in samec. Bolhe je nad leti dne, a preteklih 6 mesecov več ni morel delati. V Ameriških občinah je bival de 15 let, skupno vse

igrali v dve skupini razdeljeni igralni karte. V knihini so igrali maverči, v sobi so pa tarokirali.

Ob 11. uri ponosi sta se pri maykljiva, ga je samodrež na kamn ob cesti podrl ter mu stri nogo, ki so mu jo moralni v bolnišnici odrezati.

Dne 8. dec. je umrl John Černetič, star 33 let in samec. Bolhe je nad leti dne, a preteklih 6 mesecov več ni morel delati. V Ameriških občinah je bival de 15 let, skupno vse

čas v Jolietu. Doma je bil iz Bojanje vasi št. 50, župnija Radovica pri Metliki. Bil je član društva sv. Družine št. 1. Tukaj začuša brata Marka in tetu, Mrs. John Plut, 1201 N. Hickory St.

Milwaukee, Wis.

Martin Šoštarč bo imel sedem let časa za premisljevanje, kaj pomenita beseda "moje" in "two". Neko noč se je sesel s svojim znancem A. Farrellom v neki gostilni na National Ave. Ko je opazil pri njem večjo sveto denarja, ga je spremil domov, toda medtem, da je napadel ter mu vzel \$22. Farrell ga je zvabil v svojo hišo pod prevezo, da ima doma še več denarja in par pozirkov dobrote, kar si bosta po bratovsko razdelila. Kakor hitro sta bila v stanovanju, je Farrell zbudil svoje sostanovale ter z njihovo pomočjo pridržal Šoštarča toliko časa, da je došla policija ter Šoštarča odvedla v zapor. Za svoj se bo moral pokoriti in ječi sedem let.

J. A. Budar, eden izmed najimovitejših lastnikov kavaren v Milwaukee, je bil že vdržiče detiran na podlagi obtožbe, da je hotel podkupiti zvezne sodnike. Sedaj se mu očita, da je ponudil Henry H. Stroud-u \$35,000 kot podkupnine, da mu ne bi delal neprilik pri njegovih kupčejih s prevedano kapljico. Budar je obtožen deset pregrev; prva je bila, da je ponudil Stroudu 10 tisoč dolarjev, da bi slednji opustil preiskavo v zadevi prekršitve Volsteadove postave. To se je baje zgodilo 9. novembra. Tri dni kasneje mu je v isto svrhu ponudil izročil eden tisočak, a 15. novembra mu je dal nadaljnih 6 tisočakov. Na podoben način je kasneje še poskušal "mazati", tako da je vse mazilo doseglo sveto \$35,000. Porota bo od-odčela, koliko je resnica ozir. krivde na trditvi o njegovem "mazanju".

Calumet, Mich.

Od tukaj so se podali v staro domovino slediči: V Slovenijo:

Iz Slovenije.

Smrtna kesa.

Unar je v Kamniku 18. nov. počelo Nikolaj Križaj, župnik v pokoji, v starosti 75 let.

Povozeni pastir.

Dne 14. novembra je poveljški Ivan Gabrovec iz Toplice št. 70 v bližini železniške čevljavnice št. 582 med Zagorjem in Savo koze, katere je fant pustil same na paši in odsel na železniški prog. Medtem, ko si Gabrovec poskušal gamaše, sta vozila vlaka št. 46 z Save proti Zagorju in št. 381 iz Zagorja proti Savi ter sta pri km 386.650 križala. Gabrovec je prešli bližanje vlakov in je vlak št. 46 zadel ter ga vlekel nekaj korakov naprej. Gabrovec je bležal mrtve na progri. Mrliča so prenesli v mrtvašnico v Zagorje in so ga pokopali na zagorskem pokopališču.

Mlada žrtev alkohola.

Pri Franciški Kržišnik v Hontavljah št. 20 so se zbrali 18. novembra vaški fantje in dekletri. Spili so poleg več litrov sadjevca tudi 5 in pol litra žganja; tudi plesali so. Ob 1. uri zjutraj so jeli zapesti hišo. Mladi leta 1903 rojeni živiljarski vajence Jožef Subič iz Zgornjega Brda je reklo, predno je nameraval oditi, da bi

spili še pol litra žganja, če mu ga kdo plača. France Tavčar iz Poljan št. 27 mu je nato reklo, da mu kupi pol litra žganja s pogojem, da če ga ne bo izplil, ga bo moral sam plačati. Mladi Subič je ponudil sprejeti in izplil pol litra žganja ter odšel proti domu; holil je še sam in je dvakrat padel, toda je prišel s svojim tovarjem.

in Anton Urh. Ker Vidie ni hotel

v banko založiti 24 kron, je potegnil Urh nož, ga zasadil v mizo, zagrabil Vidie za vrat in mu grozil s preteponom, če ne bo plačal. Ker Vidie le ni hotel plačati, ga je Urh oklofutal, kar je Vidie tako razjarilo, da je Urh z nožem težko poškodoval. Tudi Janez Sodač iz Ribnega št. 54 je dolbil z nožem dve rani na roki. Mavščali so precej visoko: dajali so po 4 krome v banko. Urh je zmerjal tudi Jožeta Vidice, ga udaril z roko in ga davil. Urhove rane so mogoče smrtnonevarne.

Če se napove policijska ura...

Ivan L. je dne 3. oktobra letos v Kalanovosti gostilni na Poljanški cesti. V Ljubljani naševali pa sta na policijskega nadziračnika Martina Erjavca, ko je prišel napovedovat policijsko uro, rekoč: "Poi, ei ga barabeba!" Pes je nato nad nadziračnikom zalajal. Ivan L., ki je znan kot dobrovoljne in žaljive, se je moral zaradi svoje neumestne šale zagovarjati pred kazenskim senatom ljubljanskega deželnega sodnika, ki mu je po § 104 srbskega kriminalnega zakona prisodil 10 dni strogega zapora.

Roparski napad.

Dne 14. novembra okrog 5. ure zvečer je prišel v hišo kočarice Marije Žakomel v Koprivnik št. 37, občina Oslica, neznamen, okrog 24 let starop. raper, kateri je, držeč običajni krušni nož v rokah, Žakomeli zapretil s smrtnjo, ako mu ne izroči vsega denarja. Žakomel je v smrten strahu odprla neko omare za obliko, kjer je imela shranjene dragoceneosti in denar, nakar je ropar odnesel nastopne predmete: 2 bankoveca po 80 K. 1 bankovec za 400 K. 7 bankovev po 40 K. 6 amerikanskih do-

larjev, 80 italijanskih lir, 1 srebrno žensko uro, vredno 100 K. in različnega drobirja za 44 K. Skupna ščoda znaša 2000 kron. Zasedovanje roparja in ukradenih predmetov je brez uspeha.

Razne tativne.

Batkrene žice v vrednosti 800 kron je bilo ukradene v tvornici na Perovem.

Revnemu kočarju Matevu Vidiju v Ovsišah je bilo ukradenih 1200 kron denarja, hranilna knjižica z vlogo 600 kron, pol kilograma sladkorja, 7 jajc in 1 kg kozjega mesa.

V Bohinjski Bistrici je bilo ukradeno begunki Franciški Nod, ki se je vrnila v Gorico, iz vagona raznega blaga v vrednosti 790 kron.

Valentin Klopčič in Janez Mejak sta delala v pivovarni Tratnik v Ljubljani. Dne 14. avgusta letos sta ukradla v pivovarni gomilni jarenec, vreden 3000 K. od

Martin Straus, Matija Stuhler, Janez Drozumerič in Josip Kure. Na Hrvatsko pa: Anton Rožič, Filip Osenjski, Anton Ipkovič in Juraj Cvetkovič. Srečno pot!

Detroit, Mich.

Tukaj se je poročil mladenič Josip Majnarič z gdc. Frančiško Zavhar, oba rodoma iz Delnje.

Hibbing, Minn.

Mrs. Mary Juratovič je vložila pri sodnji tožbo za ločitev zakona proti svojemu možu Andreju Juratoviču.

Nekaj ženska se je dala ločiti od svojega moža, ker je v njeni navzočnosti pogledil plesalko po linien... Kaj takega ne storiti človek v navzočnosti svoje žene.

* * *

Lijakinje v Pittsburghu se sprejele resolucije, soglasno s katerimi se ne bodo pustile v bodočnosti vladati od možkih... Vsaj takoli časa, dokler bodo ostale neporočene.... Potem pa se dosti manj.

* * *

Detroit, Mich.

Tukaj se je poročil mladenič Josip Majnarič z gdc. Frančiško Zavhar, oba rodoma iz Delnje.

Hibbing, Minn.

Mrs

Glas iz Avstrije.

Ker je prikimala zima, so se živiljske prilike zopet močno poslabšale. Dragija je občutno narasla. Za glavna živila so cene tako poskočile, da jih zmora le še majhen odstotek prebivalstva. V Jugoslaviji je polno nevhaležnežev, ki ne vedo, kako dobro žive. Uradniki, penzionisti in splet vse, kar se hrani ozi stalinih prejemkov, živi v Avstriji res težko in skrbipolno življenje. Uradnikom so se ponovno izboljšale piače in delavec meze, ali vsi povisili so kapljaj v morje. Kruh je slab in neužiten. Moki in kruh sta se vedno v crzavni oskrbi. Oficijelno je rečeno, da je v kruhu polovica koruzne. Dejansko je morda celo več kruze, zakaj to, kar se dobiva po imenom kruh, je težko, že zunanje zoperma nusta. Slab kruh daje povod štrajkom. Pravkar je bilo zopet močno gibanje med železničarji, ki so zahtevali boljši kruh, trajk se je raztegnil na celo državno mrežo. S težavo so jih potolačili. Za kako dolgo, Bog ve. Pri vsem tem igra važno vlogo tudi politika. Socijalistični vladi je sledila tudi politika. Socijalistični vladi je sledila krščansko-socijalna. Jasno je, da socijalisti nočejo statiti evetja na pot novi vladi.

Pred kratkim so imeli na Tirolskem svojo afro. Monarhistično in habsburško gibanje postaja vedno živahnejše in tudi agilnejše. Ponižani dvigajo drznejše glave. Ob slabih živiljskih prilikah ni težko delati propagando za vzpostavitev starega režima, osobito ker je denarja vedno na razpolago. Ker je militaričem oficijelne zatre, si pomagajo monarhisti in deloma nacijonalci na druge načine. Na Tirolskem so strelci igrali vedno veliko vlogo v narodu. Že od Hofferja in Speckbacherja izza francoskih časov so se ohranile razne kvasivojske organizacije. Avstrija je negovala take naprave. Ljudje pa so vedno imeli veselje do uniforme. Sedaj po vojni so si ustavili takozvane "Himwehren", neke vrste domobrancev. Podobna organizacija je zelo razpletena na Bavarskem od majorja Eseriha. Te naprave so prišle ponekod zelo v navado zategadelj, ker so tvorile po razsulu protipečo delavskim brambam.

Pred kratkim se je imela v Inomostu vrsti velika strelna slavnost, ob vdeležbi Bavarevcov. Socijalistom to ni bilo po godu. Po pravici slutijo za tem monarhistično gibanje. Železničarji so proklamirali stavko, da prepričajo slavnost. Štrajk prebivalstvu ni bil simpatičen. Ogrožal je hkratu prehrano. Mimo tega pa so Tiroleci simpatično pozdravljali te priprave, ker v njih vidijo odpor proti izbi Južne Tirolske. Italijani se prizadevajo s koncilantnim postopanjem zvabiti okvirano prebivalstvo na svojo stran, ali trud je brezuspešen. S Tiroleci so dobiti hud trn v nogu. Tiroleci sicer ne delajo mnogo besed, ne hrupnati demonstracij, ali duh je neizprosno neuklonljiv. Dočim so v Julijski Benečiji napisali laški in je slovenščina zatrita, je na Tirolskem popolna enakopravnost jezika. Ko se je izvedlo prevzetje po laški vladi, je imel bolesniki zupan govor, ki je pričal vse prej nego o ponižni vdanosti. Značilne so besede: "Nemška duša v Južnih Tirolah ostane nesmrtna". In naroden ponos res drži te ljudi neizprosne. Ne izgovarjajo, ali za to vedno mislijo, da ne bo ostalo tak.

Sedaj je novo upanje v Avstriji, da pomoga ententa. Nadejajo se, da dobre hrano in sirovine na kredit. Pričakujejo, da jim mednarodni kapital pomaga ustanoviti novo emisijsko banko, ki bo poskrbel za nov denar. V tem pogledu je res treba izpремembe. Danes je svet sicer malo otetljiv za obilico papirnatega denarja. Tuji Francija ima okoli 38 milijard bankovev, v Nemčiji je obiliva bujna, ali kar je v Avstriji z dobrimi 6 milijoni prebivalcev, presega vse meje. Sedaj imajo bankovev nad 25 milijard. Od novega leta so skočili na polovico. Javne nameščence res rede s tem papirjem. Preobrat je pa težaven za državo. Kje jemati dohodek? Davki so silni, premoženska oddaja poleg davka na vojne dobičke občutna. Dejstvo pa je, da je vsak deseti prebivalec v javni, odnosno državni službi. Imajo v Avstriji seveda tudi postavo, ki urejuje uvoz in izvoz denarja in drugih plačilnih sredstev. Ko je bila krona v Švici čisto na tleh, je vladala hotela, da intervenira potom dunajske banke. Po domače rečeno, da avstrijska banka nastopi kot kupec za krome v Švici. Tedaj je znan finančnik odklonil sodelovanje, čečemu bi kupovali v inozemstvu svoje bankovev, ki so edina roba. Letero brezhibno v vsaki množini produciram doma. Koroški kmetje in tudi trgovci v plebiscitnem delu pa se branijo avstrijske krome. Zahtevajo, kar so pod Avstrijo, plačilo v SHS kronah ali pa trikratno ceno. Regulirati prehod iz države s štirikrat boljšo valuto ni lahka stvar. Za producenta in za trgovca je vprašanje lahko usoden; če mora dragi kupljene zaloge, eventualno s carino obremenje, oddajati za znatno nižjo ceno v slab vrednosti.

Nazajtve velikim težavam in skrbem ljudem dostojno nosijo breme in pezo življenja. Ostudnega in brezmiselnega zabavljanja na državi ni. Trde besede in sodbe padajo na račun vlade in stranke, na versenike in kožodore, domovina pa ni predmet puhlega surovarenja. Site in objestne zabavljajoče bo treba tudi v Jugoslaviji drugače traktirati.

Gledališča, koncerti, kino, predavanja, plesi so dobro obiskana. Sedaj kroži po gledališčih najnovije, pravijo tudi najboljše delo Leharjevo "Plava mazurka". Dejanje je zelo zabavno in mično, godba lepa, opereta audi res hvaležne vloge. Glavni junaki so novo poročeni poljski plemiči, njegova mlada ženka, njegov prijatelj in osirotela ljubica. Plavu mazurko zovejo Poljaki tisto, ki se zaplesje kot zadnji ples v ranem jutru. Izobraženi srednji stan, inteligencija iz gledišč. Najcenejši sedež na IV. galeriji v operi velja 50 krov, v dvornem gledišču pa 40 K. V gledišču so mladi bogataši, večniki, premički in njih ljubice. Iza volitev je še vse polno draščnih plakatov po zidovih.

Kot poročajo, hoče predsednik Wilson kupiti neko hišo v Washingtonu. Gospodar te hiše se piše Fuller.

Bog ve, če je njegova klet temu imenu primerna!

Neka ljubosumna ženska je v Londonu vrgla ameriški plesalki na obliko kislino.

Ljubosumnost ne more presegati te meje.

Vse kaže, da je bila takozvana no-mans-dežela premeščena z bojnih poljan iz Francije v Ženevo, kjer sedaj zboruje Liga narodov.

Na zasedanju Lige narodov je bil pripravljen esperanto kot oficijelni jezik Lige narodov.... Če se hočejo ljudje medseboj razumeti, se lahko razumejo brez vsakega jezika. Če se pa nočejo razumeti, potem ne pomagajo nobeni jeziki in prav posebno umetni ne.

Če bi bili čevljii cenejši, bi se ne brigali toliko za ceno gazolina.

Z Dunaja pa prihaja poročilo, da vuada tam velikanska beda, ker nj bilo mogoče spraviti skupaj, svote \$4,000,000 da se nakupi ameriško moko.

V zvezi s tem se spominjajo alegorije, ki nosi naslov: — Če bi se Krist vrnil na svet.... Marsikatrega, ki nosi njegovo ime na ustnicah, ne pa v svojem srcu, bi ogorčeno pognal iz templja.

Iz zasedene domovine.

Zopet bombni atentat v Gorici.

Iz Gorice poročajo dne 23. novembra, da jih zmora le še majhen odstotek prebivalstva. V Jugoslaviji je polno nevhaležnežev, ki ne vedo, kako dobro žive. Uradniki, penzionisti in splet vse, kar se hrani ozi stalinih prejemkov, živi v Avstriji res težko in skrbipolno življenje. Uradnikom so se ponovno izboljšale piače in delavec meze, ali vsi povisili so kapljaj v morje. Kruh je slab in neužiten. Moki in kruh sta se vedno v crzavni oskrbi. Oficijelno je rečeno, da je v kruhu polovica koruze. Dejansko je morda celo več kruze, zakaj to, kar se dobiva po imenom kruh, je težko, že zunanje zoperma nusta. Slab kruh daje povod štrajkom. Pravkar je bilo zopet močno gibanje med železničarji, ki so zahtevali boljši kruh, trajk se je raztegnil na celo državno mrežo. S težavo so jih potolačili. Za kako dolgo, Bog ve. Pri vsem tem igra važno vlogo tudi politika. Socijalistični vladi je sledila krščansko-socijalna. Jasno je, da socijalisti nočejo statiti evetja na pot novi vladi.

Pred kratkim so imeli na Tirolskem svojo afro. Monarhistično in habsburško gibanje postaja vedno živahnejše in tudi agilnejše. Ponižani dvigajo drznejše glave. Ob slabih živiljskih prilikah ni težko delati propagando za vzpostavitev starega režima, osobito ker je denarja vedno na razpolago. Ker je militaričem oficijelne zatre, si pomagajo monarhisti in deloma nacijonalci na druge načine. Na Tirolskem so strelci igrali vedno veliko vlogo v narodu. Že od Hofferja in Speckbacherja izza francoskih časov so se ohranile razne kvasivojske organizacije. Avstrija je negovala take naprave. Ljudje pa so vedno imeli veselje do uniforme. Sedaj po vojni so si ustavili takozvane "Himwehren", neke vrste domobrancev. Podobna organizacija je zelo razpletena na Bavarskem od majorja Eseriha. Te naprave so prišle ponekod zelo v navado zategadelj, ker so tvorile po razsulu protipečo delavskim brambam.

Pred kratkim se je imela v Inomostu vrsti velika strelna slavnost, ob vdeležbi Bavarevcov. Socijalistom to ni bilo po godu. Po pravici slutijo za tem monarhistično gibanje. Železničarji so proklamirali stavko, da prepričajo slavnost. Štrajk prebivalstvu ni bil simpatičen. Ogrožal je hkratu prehrano. Mimo tega pa so Tiroleci simpatično pozdravljali te priprave, ker v njih vidijo odpor proti izbi Južne Tirolske. Italijani se prizadevajo s koncilantnim postopanjem zvabiti okvirano prebivalstvo na svojo stran, ali trud je brezuspešen. S Tiroleci so dobiti hud trn v nogu. Tiroleci sicer ne delajo mnogo besed, ne hrupnati demonstracij, ali duh je neizprosno neuklonljiv. Dočim so v Julijski Benečiji napisali laški in je slovenščina zatrita, je na Tirolskem popolna enakopravnost jezika. Ko se je izvedlo prevzetje po laški vladi, je imel bolesniki zupan govor, ki je pričal vse prej nego o ponižni vdanosti. Značilne so besede: "Nemška duša v Južnih Tirolah ostane nesmrtna". In naroden ponos res drži te ljudi neizprosne. Ne izgovarjajo, ali za to vedno mislijo, da ne bo ostalo tak.

Sedaj je novo upanje v Avstriji, da pomoga ententa. Nadejajo se, da dobre hrano in sirovine na kredit. Pričakujejo, da jim mednarodni kapital pomaga ustanoviti novo emisijsko banko, ki bo poskrbel za nov denar. V tem pogledu je res treba izpremembe. Danes je svet sicer malo otetljiv za obilico papirnatega denarja. Tuji Francija ima okoli 38 milijard bankovev, v Nemčiji je obiliva bujna, ali kar je v Avstriji z dobrimi 6 milijoni prebivalcev, presega vse meje. Sedaj imajo bankovev nad 25 milijard. Od novega leta so skočili na polovico. Javne nameščence res rede s tem papirjem. Preobrat je pa težaven za državo. Kje jemati dohodek? Davki so silni, premoženska oddaja poleg davka na vojne dobičke občutna. Dejstvo pa je, da je vsak deseti prebivalec v javni, odnosno državni službi. Imajo v Avstriji seveda tudi postavo, ki urejuje uvoz in izvoz denarja in drugih plačilnih sredstev. Ko je bila krona v Švici čisto na tleh, je vladala hotela, da intervenira potom dunajske banke. Po domače rečeno, da avstrijska banka nastopi kot kupec za krome v Švici. Tedaj je znan finančnik odklonil sodelovanje, čečemu bi kupovali v inozemstvu svoje bankovev, ki so edina roba. Letero brezhibno v vsaki množini produciram doma. Koroški kmetje in tudi trgovci v plebiscitnem delu pa se branijo avstrijske krome. Zahtevajo, kar so pod Avstrijo, plačilo v SHS kronah ali pa trikratno ceno.

Regulirati prehod iz države s štirikrat boljšo valuto ni lahka stvar. Za producenta in za trgovca je vprašanje lahko usoden; če mora dragi kupljene zaloge, eventualno s carino obremenje, oddajati za znatno nižjo ceno v slab vrednosti.

Nazajtve velikim težavam in skrbem ljudem dostojno nosijo breme in pezo življenja. Ostudnega in brezmiselnega zabavljanja na državi ni. Trde besede in sodbe padajo na račun vlade in stranke, na versenike in kožodore, domovina pa ni predmet puhlega surovarenja. Site in objestne zabavljajoče bo treba tudi v Jugoslaviji drugače traktirati.

Gledališča, koncerti, kino, predavanja, plesi so dobro obiskana. Sedaj kroži po gledališčih najnovije, pravijo tudi najboljše delo Leharjevo "Plava mazurka". Dejanje je zelo zabavno in mično, godba lepa, opereta audi res hvaležne vloge. Glavni junaki so novo poročeni poljski plemiči, njegova mlada ženka, njegov prijatelj in osirotela ljubica. Plavu mazurko zovejo Poljaki tisto, ki se zaplesje kot zadnji ples v ranem jutru. Izobraženi srednji stan, inteligencija iz gledišč. Najcenejši sedež na IV. galeriji v operi velja 50 krov, v dvornem gledišču pa 40 K. V gledišču so mladi bogataši, večniki, premički in njih ljubice. Iza volitev je še vse polno draščnih plakatov po zidovih.

Kot poročajo, hoče predsednik Wilson kupiti neko hišo v Washingtonu. Gospodar te hiše se piše Fuller.

Bog ve, če je njegova klet temu imenu primerna!

Neka ljubosumna ženska je v Londonu vrgla ameriški plesalki na obliko kislino.

Ljubosumnost ne more presegati te meje.

Vse kaže, da je bila takozvana no-mans-dežela premeščena z bojnih poljan iz Francije v Ženevo, kjer sedaj zboruje Liga narodov.

Na zasedanju Lige narodov je bil pripravljen esperanto kot oficijelni jezik Lige narodov.... Če se hočejo ljudje medseboj razumeti, se lahko razumejo brez vsakega jezika. Če se pa nočejo razumeti, potem ne pomagajo nobeni jeziki in prav posebno umetni ne.

Če bi bili čevljii cenejši, bi se ne brigali toliko za ceno gazolina.

Z Dunaja pa prihaja poročilo, da vuada tam velikanska beda, ker nj bilo mogoče spraviti skupaj, svote \$4,000,000 da se nakupi ameriško moko.

V zvezi s tem se spominjajo alegorije, ki nosi naslov: — Če bi se Krist vrnil na svet.... Marsikatrega, ki nosi njegovo ime na ustnicah, ne pa v svojem srcu, bi ogorčeno pognal iz templja.

ZDRAVLJENJE BOLNIH

NARAVA JE EDINA POT

Danes vedo mitjoni, kako obrnati svoje zdravje ter živeti do zrele starosti. Poslušujte se edine poti narave.

BOLGARSKI KRVIČNI ČAJ

Izčisti krv.

Uravna črevanje.

Osladi zeljede.

Započne delovanje jetre.

Izčisti ledice.

Tremoniščici starci bodo imeli pri rokah skajtočega česa čistočiščenega čaja, kot prvo pomoč za odpravo prehladov ter zastraženje proti influenzi, gripi, pljučni in drugim nevarnim boleznim.

Frodatajo ga lekarnarji vsepovod

ali po pošti zavarovan. 1 velik družinski zavoj \$1.25, ali 3 zavoji \$3.15 ali 6 zavojev \$5.25. Naslov H. H. von Schick, President Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Rad bi izvedel za naslov JOHN SIMČIČ, ki je pred dvema letoma delal pri meni na Bigwood. Prosim vas, cenjeni rojaki, ako kateri izmed vas ve za njegov naslov, naj mi ga blavori naznamo o njem, naj mi sporoči njegovo naslov, za kar se že vnaprej zahvalim; ako pa sam čita ta oglasi, ga pa prosim, naj se mi oglasi. Prej se je nahajal v Clevelandu, Ohio. — Mrs. Mary Zupančič (rojena Rotar), R. 2, Box 133, Pittsburgh, Pa.

(14-15-12)

Rada bi izvedela, kje se nahaja moj stric MATJAŽ ROTAR.

Doma je iz vasi Spodnji Preker

pri Moravčah na Kranjskem,

podomače Detelčkov. Prosim

cenjenje rojake, ako je komu

kaj znano o njem, naj mi spo

roči naznamo o njem, ali naj se pa sam

oglasi. — John Knaus, Box 133,

Allegany, N. Y

